

ŠVIESA

JORNAL LITHUANO
 "ŠVIESA" - LUZ
 Orgão de
 Comunidade Lithuana de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
 TELEFONAS 9-1640.
 CAIXA POSTAL 4118.
 SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
 Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
 Pusei metų 7\$000
 Lietuvoje dvigubai
 Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I V

SÃO PAULO. 1938, KOVO - MARÇO 5 D.

Nr. 10 (128)

Skandalas Sovietų „Teisme“!

Pasaulio viešoji opinija jau apsi-
 prato su vajdinimais Sovietų Rusijos
 „teismuose“. Visi jie praėjo, kaip ge-
 rai paruošti teatro pastatymai. Kada
 reikia, kaltinamieji sako, kad jie yra
 įėdavikai, šunes, fašistai, trockistai, an-
 tįrevolucionieriai, na, ir žinoma, pasi-
 prašo patys sau mirties bausmės. Iki
 šiol pasauly tokių dalykų nebuvo gir-
 dėt. Visi įtarė, kad šitoki teismai yra
 šlykščiausios rūšies skerdykla, kur ap-
 svaiginti ir apnuodyti režimo kankiniai
 sako tai, ką privalo sakyti. Kai kas
 tuo dar abejojo. Ypač užsienių komu-
 nistai guldydavo galvas už komunisti-
 ni „teisingumą“. Paskutinis procesas
 Maskvoje prieš užšlikusius kelis senuo-
 sius komunistus atidengė ypač šio „tei-
 singumo“ niekšingumą ir išdavė labai
 nemalonius GPU (Zvalgybos) paslaptis.

Prieš teismą šį kartą stoji du se-
 ni Lenino bendradarbiai: buv. vyriausis
 Izvestijų redaktorius Bucharinas
 ir buvęs paštų komisaras Rykovas,
 paskui Jagoda, GPU viršininkas; Kres-
 tinskis, pasiuntys Berlyne, o pastaruo-
 ju metu net vicekomisaras; Rosenhol-
 zas, užsienių prekybos komisaras; Ra-
 kovskis, buv. pasiuntinys Londone;
 Tichernovas, žemės ūkio komisaras;
 Grinko, finansų komisaras; Bessenovas,
 Berlyne atstovybės tarybas, ir dar kitų
 12 aukštesnių ir žemesnių valdininkų.

Visiems kaltinimas tas pats — sa-
 botazas, šnipinėjimas svetimų valstybių
 naudai, trockizmas. Lygiai tais pa-
 čiais kaltinimais teisti ir nuteisti šiun-
 tai kitų komunizmo vadų ir kūrėjų.

Šis procesas labiau negu kitų at-
 kreipė į save visų dėmesį. Kaltina-
 mas patrauktį 11 komisarų. Kaltina-
 mas aktas paliečia ir keturias kitas
 valstybes: Vokietiją, Japoniją, Lenki-
 ją ir net Angliją. Aišku, byla susido-
 nėjimas yra labai didelis. Pilna tei-
 smo salė spaudos ir diplomatinio korpu-
 so atstovų, taip pat ir čekos agentų.

Vyriausias skaltė kaltinamajam
 akta, kuris buvo labai ligas ir susidė-
 jo iš dviejų dalių. Pirmąsias puolė
 kaltinamuosius, kad jie su ausėčiau mi-
 nėtų keturių didžiųjų valstybių pagalba
 rengėsi nuversti dabartinę Stalino dik-
 taturą ir atstatyti kapitalizmą. Esą,
 jie jau nuo 1921 metų veikia išvien su
 svetimom valstybėm. Už pagalbą Ang-
 lijai jie pažadėję Vidurinę Sovietų Azi-
 ją, Japonijai vieną Tolimųjų Rytų pro-
 vinciją, Vokietijai Ukrainą, o Lenkijai
 — Baltgudiją. Jie turėję glaudžių ry-
 šių su mirusiu Vokietijos generolu von
 Seecktu, Anglijos Intelligence Service,
 Japonijos ir Lenkijos špionazho vadais.
 Su šių valstybių karine pagalba jie ti-
 kėjėsi nuversti dabartinį režimą.

Antrojoje daly kalba apie teroro
 bloką, kurio vadu buvęs GPU viršinin-
 kas Jagoda. Jie rengėsi nužudyti Sta-
 liną, Molotovą, Vorosilovą ir kitus va-
 dovaujančius Sovietų asmenis. Jiems
 dirgavęs Meksikoj gyvenęs Trockis —
 Bronšteinas. Jagodas įsakęs nužudyti
 Kirovą. Prieš dabartinį GPU viršinin-
 ką jis nutaręs pavartoti nūdus.

Toks yra kaltinimo turinys.

KREMLIUS, KURIAME GYVENO RUSU CARAI, O DABAR STALINAS.

Niekas nepatikės, kad toki komu-
 nistai, kaip Rykovas ir Krestinskis,
 jau 1921 metais būtų susidėję su „ka-
 pitalistais“ į sąjungą. Tačiau visi kal-
 tinamieji kaltę nuolankiai prisiėmė ir
 valstybės gynėjo žodžius patvirtino.
 Spandos ir diplomatinio korpuso atsto-
 vai nežinojo, kas apie tai ir galvoti.
 Tačiau atsitiko po to dalykas, kurio
 ligšiol nebuvo buvę Sovietų teismų
 praktikoje.

Krestinskis buvo permažai GPU
 agentų prieš teismą apnuodytas...

Kada teismo pirmūnėkas, Utri-
 chas, paklausė jo, kaip paskutinio, ar
 prisipažįsta kaltas, Krestinskis, visas
 išbalęs, bet tvirtu balsu, tarė:

— Ne! Nesu trockistas nė žmog-
 žudys. Niekad nesu turėjęs jokių ryšių
 su svetimų valstybių agentais...

Šie kelt žodžiai padarė tokio neti-
 kėtai smarkaus įspūdžio teismo nariams,
 kad jie iš sumišimo negreit atsipeikėjo
 Mat, didžiausia kaltinimo dalis remiasi
 to paties Krestinskio parodymais čekoj
 Vadinasi, buvo pavojaus sugrūsti visam
 vajdinimui ir iš komedijos virsti tei-
 sams tragedija, nes užsienių žurnalistai
 viską girdi ir mato...

— Tai kodėl tamsta davei anks-
 čiau tokius parodymus, o dabar jų išsi-
 gini?

Ankstesni mano parodymai iš ma-
 nės išgauti prievarta. Aš dabar viešai
 jų išsiginu ir juos atšaukiu. Aš juos
 daviau tam, kad turėčiau progos čia
 ateiti ir viešai teisybę pasakyti.

Pasidarė viskas aišku. Nieko dau-
 giiau nebeliko, kaip nutraukti teismo
 posėdį. Teismas paskelbė posėdį baig-
 tą. Krestinskį nuvedė vėl į požerčius.
 Kitą sesiją ir Krestinskis liūdytas jau
 kaip reikiant ir pasirašys mirties...

Tai tokios komedijos valdinamos
 šiandieninė Rusijoje. Stalino diktatūra
 sumindžiojo visas žmogaus teises ir pi-
 liečių gerovę. Del likusio pasaulio
 akių ruošiami teatrai karo teismo rū-
 muose visada vienodo pastatymo ir
 vienodos pabaigos.

IR KRESTINSKIS PRISIPAZINO...

Atvestas po pietų į posėdžių salę
 Krestinskis atrodė labai išvargintas ir
 sukrestų nervų. Kaip visi kiti, taip
 pat ir Krestinskis savo kaltę prisiėmė.
 Paklaustas, kodėl prieš pietus posėdyje
 gynėsi, silpnu balsu atsakė: Aš buvau
 nesveikas. Dabar aš viską patvirtinu.
 Visus, kurie pergyveno šia šurptą pri-
 sipažinimo sceną, gliai sukretė.

„AS BUVAU JUDAS DAR PRIE
 CARO...“ — taip pareiškė buvęs miškų
 komisaras. Aš tarnavau caro šnipų or-
 ganizacijoje Ochrania. Aš Anglijai no-
 rėjau atiduoti Sibiro miškus. Neatsime-
 nu, kokią daugybę sabotažo veiksnių
 aš per visą laiką įvykdžiau. Bucharin-
 as, Lobovas, Subarevas ir kiti buvo
 kontrarevoliucionieriai jau 1918 metais...

CERNOVO „PARODYMAI“. Ido-
 miausius parodymus dabar vykstančia-
 Maskvos procese davė žemės ūkio ko-
 misaras Cernovas. Jis išpasakojo il-

giausių eilę nusikaltimų, kuriuos jis pa-
 daręs sovietų žemės ūkiui. Paskė daug
 tokių kaltinimų pats sau, kokį nė pro-
 kuroras jau nepriimtė. Be to, dar
 apie dvi valandas kalbėjo apie nusikal-
 timus, kurių jis nėra padaręs, bet kur-
 tuos norėjęs padaryti ar būtų galėjęs
 padaryti. Tai buvo tikra kriminalisti-
 kos istorija. Daugelis diplomacų ir
 spaudos atstovų lengvai šypojo...

MASKVA. Šią savaitę įvairiose
 vietose sušaudyti 34 piliečiai.

Voldemaras išvažiavo i Prancūziją

Buvęs Lietuvos diktatorius prof.
 Voldemaras, kelis metus sėdėjęs ka-
 lėjime ir šių metų 16 vasario proga
 paleistas perleič ketvirtadienį, kovo 3
 d., išvyko į Prancūziją. Budamas ka-
 lėjime parašė knygą: „Kristaus gyven-
 mas“ kuriai šiemis dienomis gavo ir
 bažnytinę aprobatą. Prancūzijoje tar-
 sis su knygų leidėjais dėl jos išleidimo
 Valdžia Voldemarui paskyrė po 450 li-
 tų mėnesiui algos.

—Susirgo ministeris pirmininkas J.
 Tubelis. Jo sveikata kelia rimto susirū-
 pinimo.

—Kalifornijoje audros ir lietus. Išti-
 sos apylinkės apsemtos vandens. Daug
 žuvę 124 žmonės, 10.000 žmonių likę be
 pastogės. Nuostolių busių nemažiau
 30 milijonų dolerių.

TRUMPA PRELATO DAMBRAUSKO == JAKŠTO GYVENIMO IR VEIKLOS APŽVALGA

(XX) II. 19 d. Kauną ir visą Lietuvą sukretė liūdna žinia: šeštadienį puslėn dvyliką valandą Dr. A. Gytio ligoninėje mirė mūsų tautos atgimimo veteranas, vienas iš žymiausių senosios kartos veikėjų ir mokslininkų, Vyt. D. Un-to garbės profesorius, Kauno arkivyskupijos kapitulos narys ir daugelio kat. or-jų garbės narys, prel. A. Dambrauskas — Jakštas.

VELIONIS YRA GIMES

Kuronų k., Pajurių y., Ukmergės apskr. karalinių valstiečių šeimoj. Jo tėvas Andrius buvo vadinam s Jakštu, iš čia prelato ir slapyvardis Jakštas.

Pradžios mokslą gavo dėdės priv. adv. Vaičiūno padedamas, paskui tėvo brolio kun. Stanislovas leido j Kriukų pr. m-lą ir Sialučių gimnaziją. Ją baigė 1880 m. Paskui studijavo Petrapilio un-to gamtos matematikos f-tė. Patjęs pašaukimą j kunigus, iš ten atsilemė dokumentus ir stojo j Zemaiečių kun. seminariją Kaune. Čia 3 metus tepabuvusį vyskupija, kaip gabų auklėtinį, pasiuntė j Petrapilio dvas. akademiją, kurią baigė 1888 m. teologijos magistro laipsniu.

IŠVENTINTAS KUNIGU 1888. VI. 29.

Tų pačių metų lapkr. 21 d. paskirtas Panevėžio realinės gimnazijos kapelionu, bet tose pareigose neilgai teišbuvo; mat, buvo apšauktas neistiktumu valdžiai, kadangi protestavo prieš katalikų mokinių varymą melstis už carą j cerkvę, ir uždarytas j Kretingos vienuolyną, o kitais metais ištremtas j Ustiužną (Nauardo gub.). Ten išbuvo 5 metus. Pasizymėjo kaip nenumaldomas ir nelinkęs eiti j kompromisus katalikų teisių gynėjas.

Pasunkinus valdžiai jo religinę ir visuomeninę veiklą, velionis daugiau atsidėjo moksliniam darbui ir įsitraukė j publicistiką, drauge išjudindamas literatūrinį darbą ten dirbusį kaip apskr. gydytoją ir Dr. V. Fietarį.

GRIZES IS IŠTRĖMIMO,

kaip baustas ir įtartinas asmuo, keletis metus neturėjo pastovios vietos,

bet jau 1895. I. 14 buvo paskirtas Kauno kalėjimo kapelionu, o 1896. I. 15 kareivių nuodėmklausių ir tų pačių metų gruodžio mėn. Sv. Gertrūdos bažnyčioje (dabar marijonų) administratorium.

1898 m. patvirtinamas Zemaiečių kun. seminarijos profesorium. Tas pareigas ėjo ligi 1900 m. Ligi 1903 m. buvo vysk. Paliulionio sekretorium. Rusų valdžia sutiko įsileisti j j Dvasinę Petrapilio Akademiją bažnyt. istorijos ir patrologijos profesorium, bet ten gavo dėstyti Sv. Raštą, drauge tuo pačiu laiku dėstydamas religiją Ksenijos ir Elzbietos instituciose.

1906 m., atsisakęs iš akademijos, grįžo j Kauną ir čia, Sv. Kazimiero Draugijos pakviestas, ėmėsi laisvo kultūros darbo, rašydamas knygas ir redaguodamas žurnalus. Sv. Kazimiero Draugijai, išvairiusiai lietuvių kultūros dirvoj platų ir didžiai pozityvų barą, yadovavo ir dabar ligispaėios savo mirties. Tik D. Karo pradžioj Kauno karo komendanto Grigorjevo įsakymu buvo iš Kauno išsiųstas ir ligi 1915. X. 10 gyveno Vilniuje.

Velionis yra pasizymėjęs mokslininkas. Jam visą laiką rūpėjo ne tik religija, bet taip pat literatūra, gamtos mokslai, filosofija, matematika ir visa eilė kitų mokslo sričių. 1914 m. vysk. Karevičius prel. Dambrauską pakėlė Kauno kapitulos prelatu, 1922 m. Lietuvos Unjversitetas, įvertindamas jos nuopelnus mokslui ir lietuviškajai kultūrai, išrinko j j un-to garbės profesorium, 1926 m. Teologijos—Filosofijos fakultetas — garbės daktaru, 1929 m. Matematikos—Gmtos Fakultetas—matematikos garbės daktaru, 1932 m. Humanitarinių Mokslų F-tas filosofijos garbės daktaru.

NUO 1926 M. VELIONIS
BUVO LIETUVIU KAT.
MOKSLU AKADEMIJOS
PIRMININKAS,

1933 m. Liet. kat. mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvaziavimas Dambrauską paskelbė pirmuoju Lietuvos kat. akademiku. Kat. Akademijai vadovavo iki pat savo mirties — šeštadienį, velionies mirties dieną, jo vadovaujamas

turėjo įvykti dar visuot. kat. akademikų susimas, tik, deja, jį nutraukė netikėta garbės pirmjniko mirtis.

Velionis, gali sakyti, buvo univer-salus specialistas: visos sritys jam rūpėjo, visur, kur tik spėdamas, jis stengėsi pridėti savo ranką ir tą ar kitą knygą, veikalą ar reiškinį praleisti pro griežtą kritikos koštuvą. Tai nuostabus darbštumo enciklopedistas: ir bažnyčios veikėjas, ir teologas teorikas, ir matematikas bei filosofas, poetas ir satyrikas, politikas ir publicistas, kalbininkas, istorikas ir literatūros kritikas, laikraštiniškas, redaktorius, didysis esperantininkas, daugiau kaip per 50 neuilstamos nuolatinės veiklos metų visur palikdamas jaktiškąjį antspaūdą.

Savo plunksnos aštrumu, žvirių protu ir nepalenkiamu tarnavimu tiesai imponavo net savo idėjos priešams. Jo sukurtos dainos sentai pasiekė liūdį, bene pats pirmasis pradėjo parentį satyros dirvonus.

KAIP KALBININKAS,

anot L. Encikli, turėjo didelės įtakos mūsų bendrinei kalbai ir rašybai nusistoti ir gal daugiausia pasitarnavo lietuvių kalbotyrai, išvesdamas j lietuvių kalbos pasaulį K. Būgą. Jo sukurta išgarsėjusi Draugija ir prieš tai Zinyčia buvo pirmasis lietuviams inteligentams skiriamas žurnalas, be kurio nė vienas ne senos praeities tyrinėtojas ir dabar neapsieina. Bet kur čia visas jo darbo sritis ir sužymėsi: velionis buvo žymus ne tik savo tėvynėje, savo krašte, bet kaip didelio masto mokslo žmogus plačiai išgarsėjo ir už jos ribų.

Cia trumpai teks sužymėti bent svarbiausieji jo darbai.

Rašyti pradėjo Aušroje 1884 m. Jo raštai mirgėjo įsij kat. spaudos organai. Po savo raštai pasirašydavo įvairiais pseudonimais: A. J., Druskus, Kuronietis, A. D., XX, A. A., Nemo, Saipokas ir k.

Iš poezijos

pažymėtini: Dainų skrynelė (išėjo du leidimai), Nakties matyvai, Rudens ašdai, Lyrika, Versajeto (esperantiškai), Amžinoji poezija ir jos kūryba, Giesmų nėlis bažnytiniais chorams (su J. Naujaļu, Giesmės šv. Prancišku: (vert.)

iš baletistikos ir humoristikos: Neva juokai neva ašaros, Svetinos gėlės (vertimai), Sypšypt, Nebaigtas pamokslas. Kritikos: Dieviškoji proporcija, Ekspresionizmas dailėje ir poezijoje. Mūsų naujoji poezija, Mūsų naujoji prozos literatūra, Meno kūrybos problemos, Dieviškos giesmes etc.

Sia visos eilės lotynų, lenkų, rusų ir prancūzų k. įvairių kitos rūšies veikalų (biografijų, monografijų, str. rinkinių etc.) pirmoji eilė minėtini Trys pašnekesiai ant Nemuno kranto Pr. Karevičius, Ugesę žiburiai, Nakties matyvai, Kas kaltas, Popiežius Benediktas XV, Kun. J. Balovčius, Lietuva ir Tautų Sąjunga, Apie katalikiškus lietuviškus Sventraščio vertimus ir vertėjus, Trys garsiausiai matematikos klausimai, Kas yra tiesioji linija, Mūsų alfabeto ir rašybos klusimu ir visą eilę kitų. Vienas iš paskutinių yra stambus ir išsamus veikalas «Pikto problema». Taip pat yra išleides visą eilę maldaknygių, vadovėlių, studijų kalbos, matematikos ir bendraisiais kultūros klausimais.

Tarnavo tiesai kuo ir kaip mokėdamas, su piktu nesileido j jokius kompromisus, pasizymėjo kaip nepaprastai uolus Bažnyčios ir Tėvynės suns, veikėjas, veteranas. Ne tik Lietuvos tikintieji, bet ir visa tauta liūdi savo didžiojo atgimimo pranašo.

Palikimas

Testamentu, kaip minėta, biblioteką paliko L. K. Mokslo Akademijai, o iš savo negausių piniginių sumų, o tikstantį per metus savo gimnazičiai klierikui, kol jis baigs seminariją, 1000 lt. Prisikėlimo bažnyčiai, 500 lt. šv. Vincento a Paulo D-jai ir 500 lt. studentų ateitininkų Vytauto klubui, kurjame velionis buvo garbės narys.

Savo testamento vykdytoju velionis paliko kun. Jokubauską. Iš savo nedidelių lėšų dalį palikęs Prisikėlimo bažnyčiai: biblioteką paskyręs L. K. Akademijai, kuriai jis pats iki mirties pirmininkavo. Tik jo buvusi valia,

(Tasą 6-tam puslapy.)

ŠVENTASIS KAZIMERAS, LIETUVOS KARALAITIS

Šv. Kazimiero senelis buvo Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkų karalius Jogaila Vladislovas. Kitąsyk lietuvių garbino ne tikrąjį Dievą, bet Perkūną ir kitus dievaicius. Bet 1386 m. Jogaila, priėmęs šv. krikštą, 1387 m. įvedė ir Lietuvoj Aukštaičiuose katalikų tikėjimą.

Jogailos sūnus Kazimieras ir Vengrų bei Čekų cecoriaus duklė Elzbieta buvo šv. Kazimiero tėvai. Jei augino 6 sūnus ir 5 dukteris. Visi šv. Kazimiero broliai įgijo didelių valstybių sostus, o sesers ištekojo už įvairių vokiečių kunigaikščių. Karalaitiui gi Kazimierui Vlešpats skyrė dangaus karalystės vainiką.

Sv. Kazimieras išvydo šį pasaulį 1458 m. Krokuvos mieste. Iki 9 metų jis augo savo motinos Elzbietos globojamas. Paskiau jis buvo pavestas mokytį ir globoti kunigui kanauninkui Jonui Dingošiui. Tai buvo aukštos doros ir šviesaus proto vyras. Tas savo mokytį supažindino su jo tėvynė Lietuva.

Dlugošas ir kiti mokytojai gyrė nepaprastą Kazimiero mokslingumą ir negalėjo juo atsigėrėti.

Mirus Vengrų karalui, to krašto didikai išrinko 12 metų Kazimierą savo karaliumi. Bet kiti to krašto gyventojai norėjo kito, suaugusio kara-

liaus. Todėl jaunuolis atsisakė nuo Vengrų sosto ir grįžo prie mokslo; mokėsi iki 16 metų.

1479 m. karalius Kazimieras persikėlė su sūnumi Kazimieru j Lietuvą. Jaunajam karalaitiui tėvas pavedė lenkus valdyti, kur jis 2 metus ėjo karaliaus pareigas. Čia sutvarkė kraštą, išnaikino plėšikus, taupė valstybės pinigų, atpirkinejo prarastas žemes, višus gyventojus teislingai valdė.

1483 metais jaunasis Kazimieras sugrįžo j Lietuvą. Maža tuomet jis galėjo savo tėvynelį pasidarbuoti, nes apsirgo sunkia liga, džiava. Netrukus 1584 m. kovo mėnesio 4 dieną Gardjono mieste jaunasis karalaitis mirė, turėdamas 26 metus amžiaus. Jo kūnas buvo palaidotas kopylcioj priekatedros bažnyčioj Vilniuj.

Per visą savo gyvenimą šv. Kazimieras dievo baimingai, dorai gyveno.

Savo panaudumą šv. Kazimieras stengdavosi slėpti. Maldomis prašė Dievo pagalbos sau ir savo tėvynel. Vykdamas anksti j bažnyčią ir radęs jos duris uždarytas, atsiklaupęs prie jų; garbino Vlešpatį.

Jis buvo uolus Sventiausios Marijos garbintojas ir dažnai giedodavo jai giesmę:

Mano siela,

Tark kas dieną

Garbę skajėčiai Marijai.

Tą giesmę jis buvo taip pamėgęs, kad mirdamas prašė įdėti jos nuorašą j grabą.

Būdamas karalaitis, jis buvo aptekęs turtais, turėjo didelę valdžią, bet tomis pasaulio gėrybėmis mažai naudojosi.

Ir darbą dirbdamas, ir poilsio metu, ir ligos prispaustas — visuomet būdavo kantrus, švelnus ir malonus. Visi šv. Kazimiero darbai, jo mintys ir žodžiai būdavo švarūs, skaištus. Bevelio mirti, nei skaištybei nusidėti.

Buvo taip pat ir labai gailėstingas: gausiai ėlpdavo pavargėlius, lankydamo ligontus ir jiems tarnaudavo.

Mirus Kazimierui, žmonės ėmė kalbėti, kad jis esąs šventas. Dažnai lankydavo jo kapą, šaukdavosi jo užtarymo. Ir tikrai, patirdavo stebuklingos jo pagalbos: daug sunkiai sergančių pasveikdavo, mirusį mergaitę Ursulę prie jo kapo atgavo gyvybę.

Sv. Kazimiero užtarymo patyrė ir Lietuvos valstybė. 1518 m. lietuvių kariavo su rusais. Jie buvo apgulę Lietuvos pilį Polocką, palei Dauguvos upę. Dauguva tuomet buvo patviusus. Mūsų kariuomenė negalėjo per ją pereiti. Tuomet ant balto žirgo pasirodė jaunikaitis baltu apsiaustu. Jis padra-

sino mūsų kariuomenę, pirmas įjojo į upę, ir tuo būdu parodė brastą, kuria mūsų kariuomenė persikėlė per Dauguvą ir tuoj ugalėjo didesni už save Maskvos kariuomenės būrij. Tuomet baltasis karys išnyko. Lietuvisai suprato, kad tai buvo šv. Kazimiero pagalba. Popiežius Leonas X, sužinojęs apie sakytus stebuklus ir šventą karalaitio gyvenimą, 1521 m. pripažino jį šventuoju.

1904 m. Vilniuj, mūsų sostinėj, gražioj vietoj buvo padėtas ir pašventintas kertinis ūkmuo šv. Kazimiero bažnyčiai. Gyventojai nesigailėjo aukų, ir kas pinigais, kas darbu padėjo statyti bažnyčią. Po dvejų metų bažnyčia pavertė savo cerkve. Vysk. Matulevičius atgavo ją ir pavedė tėvams jėzuitams.

Senoji kopylcia katedroje, kur įsėjosi šv. Kazimiero kūnas, buvo prasta. Ilgainiui jo garbei pastatyta nauja daug gražesnė kopylcia. Po iškilmingos procesijos po Vilniaus miestą šv. Kazimiero kūnas buvo padėtas didžiam naujos kopylcios altoriuj, kur jis ir dabar yra. Tiktai lenkai yra pa grobė mūsų Vilnių, ir mes dabar negalime ten nuvykti, kad pagarbintume savo šventąjį karalaitį.

Sv. Kazimierą garbina ne tik lietuvinai, bet visa katalikų bažnyčia.

IŠ KOVŲ PRIEŠ ČARISTINĘ PRIESPAUDĄ

1863 m. sukilimo sukakties proga

Svarbiausias XIX-jo amžiaus sukrūtimas, įnešęs daug atmainų Lietuvos politiniame, kultūriniame, ekonominiame gyvenime, yra 1863 m. sukilimas arba betarpiški jo padariniai. Nors dabar sukanka jau lygiai 75-ri metai nuo tų «metėzo» ir neramumo metų, trijų generacijų laiko tarpas, tačiau senojoje kartoje «1863 metai» sukelia daug praeities alizijų, atsiminimų. Tiesa, tas sukilimas dar nebuvo paremtas ta ideologija, kuri yra cha-

rakteringa lietuvių judėjimui XIX a. gale. Tautinio lietuvių atgimimo brėškio tik pirmieji spinduliai: o politikoje sulenkėjusi Lietuvos inteligentija — ba jorai tebegyveno lenkų idealais ir svajojo drauge su jais atstatyti bendrą valstybę. Dar toks žymus veikėjas kaip M. Akelaitis, nors garbino lietu-

vių kalbą, mylėjo lietuviškumą, politiniame 1863 veikime buvo lenkiškų pažiūrų. Tikslai Daukantas jau buvo aiškiai prieš lenkus pasisakęs. Suprantama, kad iš ano meto veikėjų dar nebuvo galima gyvenime reikalauti to, kas dar teoretškai tetilpo vieno ar kelių žmonių galvose. Gyvenančių taisybių idealais Lietuvos visuomenę su lenkais rijo toji pat priespauda ir netesybė, kurią ji juto ypač po 1831 m. O žmogus natūraliai yra linkęs ieškoti teises ir teisėtumo. Kadangi rusiškoje santvarkoje ji atrodė neįgyvendinama, reikėjo ją sugriauti. Tai buvo paskutinis bendras lietuvių ir lenkų bandymas susijungti 1791. V. 3 konstitucijos pagrindais.

Prie to tikslo Lietuvos Lenkijos visuomenė ėjo dviem keliais. Raudonieji — demokratai norėjo išsivaduoti gretlo, ginkluoto sukilimo ir revoliucijos keliu. Baltieji, kurie rekrutavosi daugiausia iš bajorų, savo politinei sąmonei kelti pirmoje vietoje statė kultūros ir organizavimosi darbą, o revoliuciją atidėjo tolimesniam laikui, kadą tam susijudarys patogios aplinkybės. Bet galutinai abiejų partijų tikslas buvo atstatyti bendrą Lietuvos — Lenkijos valstybę senosiose jos sienose. O tarptautinė būklė atrodė gera. Buvo laukiama kad įsikis džižiosios valstybės, ir Lenkijoje buvo kartojama Prancūzijos Napoleono III ministerio, Valevskio posakis, kad Lenkijos klausimas tarptautinėje politikoje niekada nestovėjęs taip gerai, kaip tada. Lenkijos visuomenėje 1860 m. prasidėjusios manifestacijos, įgavusios pusiau bažnytinį pobūdį, persimetė ir Lietuvon. Ir čia buvo imta giedoti tos pačios religinės giesmės, ruošti procesijos: pav., Liublinė unijos sukakties paminėti 1861. VII. 31 buvo iš Kauno parapišės bažnyčios (dab. bazilikos) surengta manifestacija, kunigų su bažnytiniais rūbais ir vėliavom vedama, į Užemunės kaimynines parapijas, tada Lenkijos

karalystę. Kada įsisiūbavusios ir įaistrintos visuomenės nebuvo galima sulaukyti, caras Aleksandras II davė ir šiokių tokių teisių Lenkijos Karalystei, bet tai nebepadėjo. 1863 m. sausio 22 d. Varšuvoje buvo pradėtas sukilimas. Sukilėliai, vadovaujant buv. rusų karininkų, bajorų, kunigų, ėmė bėgti į girias, — en rinktis į didesnius būrius, iš miškų puldavo rusų kariuomenės dalis, atiminėti maistą, ginklus, gadinė susisiekimą. Persimetus sukilimui į Lietuvą, greitai beveik visas kraštas buvo sukilėlių rankose. Atsiliekyti galėjo šiaip taip tik didesnieji miestai, buvo daugiau rusų kariuomenės.

Caro vyriausybė iš pradžių svyravo; bet svetimų valstybių kišimasis sužadino tautines ambicijas, pasipylė per spaudą reikalavimai numalšinti sukilimą, ir caras nelaukdamas bendros valstybių notos, ėmėsi griežtų priemonių. 1863. V. 1. pasirašė aktą, kuriuo Vilniun general-gubernatoriui buvo paskirtas vietoje ramaus Nazimovo Muravjovas. Savo uždavinius Lietuvoje jis per audienelį carui taip formulavo: «išnaikinti maištininkus ir pakelti rusų tautybę ir pravoslaviją». Šią programą tuoj ėmėsi vykdyti, nes Vilniuje «visų pavyzdžiui ir baimė» buvo sušaudyti du kunigai (Išora ir Ziemackis), pirmosios sukilimo aukos. Toliau jų aukų buvo vis daugiau. Korimas, šaudymas, teismai pasidarė kasdieninis reiškinys. Muravjovas veikė visąja frontais ir visom priemonėm. Karo viršininkai, žandarų kuopos, karo lauko teismai, tardomosios komisijos, skrajojantieji būriai sukilėliams gaudyti, valstiečių sargybos, mokesčiai, kontribucijos vienuoliams, kunigams, dvarininkams, bajorų ištikimybės adresai, visa tai turėjo tarnauti tam pačiam tikslui — sulikviduoti «metėzininkus». Pasipylė parėdymai iki smulkmenų: mokytojai turėjo sekti tuokinius, namų savininkai žiūrėti, kad pas juos nebūtų daromi susirinkimai, pranešti policijai apie naujai atvykusius ir t. t.

Kadangi kunigai buvo aktyviai

(Perkeltą į 4 puslapį)

NUSTATĖ UŽDARBO NORMAS

Kauno apyg. darbo inspektorius nustatė uždarbio normas naujajame stiklo fabrike «Elnias» (Petrų šiuonose), kuriame dirba apie 120 žmonių. Padėdiniams darbininkams dabar mokės: burbulų pūtėjams vyras 5,25 Lt, burbulų apvertėjoms moterims 3,55 Lt, šerenguotojoms 3,55 Lt, nešėjoms 3,55 Lt, korbos šildytojams mažamečiams iki 17 metų 3 Lt, krosnių kūrėjoms 3,55 — 4 Lt, medžio skyrėms darbininkams vyrams 6 Lt, kūrėms 6 Lt, nešėjoms ir krovėms 6 Lt, šaltkalviams specialistams 7,50 Lt, šaltkalviams padėdiniams 5 Lt. Akordiniu būdu dirbanties stiklo pūtėjams už 100 štukų nustatyta 3,30 — 5,70 Lt.

LENKAI SUĖMĖ 12 LIETUVIŲ

Havaso telegramų agentūra praneša, kad lenkų valdžios organai Vilniuje suėmė 12 lietuvių, kuriuos apkaltino valstybės išdavimu ir špionazu. Visi pasodinti į kalėjimą.

Brazilijos Kardinolas D. Sebastião Leme.

(Tęsa iš Nr. 9)

Zmogelis ir jį pasveikino Kristaus yradu, paskul pabučiavo kunigo ranką.

— Kas jam yra, tavo sūnui? — paklausė žmogelio kunigas.

— Aš nežinau, Dvasios Tėve. Šiandien vakare sugrįžo iš darbo sveikas, o dabar jau miršta.

— Gerai. Toli reiks važiuoti?

— Netoli, Dvasios Tėveli, į Vladiniškį.

— Eikime drauge, — pratarė kunigas ir skubiai išėjo iš kambario.

Tuoju buvo prikeltas zakristijonas. Kunigas apsirūpino sakramentais, atsėdėjo į vežimą ir išvažiavo.

Kelias į Vladiniškį ėjo pro Kemulių kapus. Iki Vladiniškio galėjo būti ne daugiau kaip du kilometrai, bei žmogelis staiga pasuko arkli ir nuvažiavo visai į kitą pusę. Kunigas nustebė, bet negalėjo jam nieko pasakyti. Žmogelis jį vežė, kur norėjo.

Kodel žmogelis nevežė jo pro kapines, bet pasirinko kitą, tris kartus tolimesnį, kelią, labai aišku: jis bijojo pasmaugto žydo šmėklos.

Jie nepavėlavo: ligonis dar buvo nenumiręs. Kunigas išklaušė ligonio išpažinties, pastiprino šv. sakramentais, davė Paskutinį Patepimą, nuramino jį ir vėl išvažiavo.

— Kodel Tamsta pasirinkai taip tolimą kelią, — paklausė jo kunigas, kai jie važiavo atgal. — Pro Kemulių kapus daug arčiau.

— Taip, Dvasiškasis Tėve, arčiau, bet...

— Niekai, — nusišypsojo kunigas. — Dabar grįšime atgal trumpiausiu keliu. Aš noriu pamatyti savo akimis šmėklą.

Zmogelis išpūtė akis. Jis abėjingai truktelėjo pečiais, nusišypsojo. Pamanęs, kad kunigas tik juokauja, smarkiau pavarė arklius.

— Važiuok, sakau Tamsta! pro Kemulių kapines, — nusišypsojo kunigas.

— Bet, Dvasios Tėve...

— Taip, taip. Aš tą gerai žinau. Girdėjau. Važiuok, sakau.

Zmogelis pasuko arkli ir pasileido lengva riščia lygiu vješkelju.

Mėnulis danguje šypsojosi su visu veidu. Aplink jį šokinėjo mažutės žvaigždėlės, linksmi žaisdamos mėlynoje beribėje erdvėje. Važiuojant keliu, ant jų krito tamsūs šešėliai, garsiai trinkėjo arklio pasagos, bildėjo ratai.

Jie jau netoli kapinių. Nėjauku. Ant sentųjų kapų dejuoja apukas... Būti berzeliai, svyrudami nuo lengvučio vėjelio, rodėsi, lyg būtų daugybė judančių šmėklų, o jų šakos — rankos, kartas jos judina į visas puses.

— Dvasios Tėve! Aš bijau — šnabzdėjo žmogelis.

— Negalvok apie baimę, bet sudėt visą viltį Dievo malonei, — atsakė jam kunigas. — Paragink arklius...

Kapinės... Neramiai šlama medžiai... Kartus ir duslus juokas. Skardus, ausis plėsiantis švilpimas... Vel-

niškas klyksmas. Ir staiga... O, Dievel! Staiga tarp tankių alyvų krūmų išauga milžiniška balta šmėkla. Ji skubiai perėoka per tvorą ir nori pastoti važiuojantiems keliu. Ji išskėčia rankas, nuo kurių pakyla balta migla, o po ta migla matytis kūnas.

4.

Tai buvo nepaprastai tamsios nakties devinta valanda. Dangus apstraukęs niūriais juodais debesimis, lynojo smulkus lietus, po laukus kaukė vėjas. I klebonijos duris pasibėdė nugalotas vyriškis. Jis buvo apsisiautęs su pjūku apsiaustu, ant galvos giliai užsimaukšlįnę kepurę, o rankose laikė sunkią ažuolinę lazda.

Klebonas dar nemiegojo. Atsilaikęs svėtį jis priėmė vėlgomajame kambaryje.

Pamątes jėjusį žmogų, klebonas nustebė.

— Na, — buvo bepradedęs klebonas.

— Aš noriu prieitį išpažinties, — atėnkė jėjusis ir pabučiavo jo ranką.

— Išpažinties? — dar daugiau nustebė klebonas. — Aš nieks nesuprantu...

— Taip, aš noriu prieitį išpažinties, — patvirtino savo žodžius jėjusis, — o paskiau mes, Dvasios Tėve, pasikalbėsime apie svarbų reikalą.

— Kas tau yra, Jonai? Pavadinatsi Jonas tylyje. Tik jo akys degė keista ugnelė ir jis nuleido nuo klebono akių, kol šis nesu-

tiko jo išklaustyti.

— Aš atėjau su svarbiu reikalu, Dvasios Tėve, — kalbėjo Jonas po išpažinties. — Aš tuojaus paaiškinsiu, dėl ko taip užsispyriau prieiti išpažinties: aš esu žūtį arba nužudytis.

Kunigo veidas išbalė. Jis norėjo kažką pasakyti, bet tik jo lūpos suvirpėjo, akys mirktelejo. Jis tylėjo.

— Taip, — tęsė po trumpos pauzės Jonas. — Vaiduoklis, kuris drįsta užkabinti Dvasios Tėvą, yra ne dvasia, bet kūnas... Aš esiu sužinoti, kas per drasuolis. Tik štai ką aš noriu žinoti, Dvasios Tėve: papasakokite man plačiai apie atstikimą užvakar nakties.

— Iš tų iš krūmų šmėkla, — pradėjo pasakoti kunigas, — stengėsi atsistoti vidury kelio ir mus sulaukyti. Bet Baltrus sudrože smarkiai arkliams, ir jam tas nepasisekė. Praleikant pro jį, aš nežymiai padariau jai kryžiaus ženklą, bet šmėkla neįsnyko. Atvyrkėčiai, ji labai miškai įėjo į vežimą ir sugriebė mane už pečių. Ką daryti? Pašokęs nuo sėdynės, sugriebiau lengvutę šmėklą į glėbį, pakiliau ant rankų ir teškiau iš vežimo. Aš ir liepiu sustoti, Baltrus manęs nepaklausė. Jis varė arklius kiek galėdamas ir snstojo tik prie klebonijos. Kas ta šmėkla buvo, aš nesužinojau.

— Taip. Ir Jums, Dvasios Tėve, nereikėjo taip rizikuoti savo gyvybę. Su tokia šmėkla menkas juokas: peilis į krūtinę ir atiduoti pinigūs. Bet ji, ta šmėkla, labai kvaila. Tai gyvulis, kuris nieko nesupranta. Aš nemantau, kad po panašaus atstikimo jį drįs paširodyti. Tik ką buvau išėjęs už mjes-

(Tęsa 4-tam puslapy)

Iš kovų prieš caristinę spaudą

(Atkelta iš 3-čio puslapio)

prisidėję prie sukilimo ir Zematčių vyskupystėje, skandžiai palietė ir juos reakcija.

Aštriai nubaustų, ištremtų Sibiru kunigų buvo gana daug. O buvo ir tokių, kurie buvo sušaudyti. Muravjovas su nieku nesiskaitė. Jo paties žodžiais: «nei kilmės aukštumas, nei titulas, nei ryšiai neišgelbės malšininkų nuo užtarnautos bausmės». Vysk. Valančius visai bandė gelbėti įkliūvusius kunigus, ir daugelį jis padėjo, sušvelnino bausmes, nes jis bebuvo vienintelis Lietuvoje žmogus, su kuriuo Muravjovas dar šiek tiek skaitėsi.

Sitokių būdų sukilimas, nors buvo Lietuvoje platinama daug lietuviškų

atsisaukimų ir lapelių,ėjo į galą. Sukilimui kenkė tvarkos stoka pačioje centrinėje sukilėlių organizacijoje. Vadovybė matėsi, neturėjo patyrimo, siuntė Lietuvos sukilėlių komitetui nepraktiškus įsakymus arba atsisaukimų lenkai šaukė «ištesėkite» ir vis dar tikėjosi efektyvios intervencijos. Negi galėjo leisti kitos valstybės taip lenkus skriausti ir paniekinti. Tačiau galutinai greit patškėjo, kad niekas Rusijai karo neskelbs, nors ir buvo suformuluota Anglijos, Prancūzijos ir Austrijos bendra nota (1863. VI. 17 — 18). Bet toje notoje nebuvo svarbiausio Lenkijos visuomenės ir sukilėlių dalyko — nė pusės žodžio apie Lietuvos žemių prijungimą prie Lenkijos Karalystės.

1863 m. sukilimo padariniai Lietuvai buvo labai skaudūs. Organiskai nekešdamas kas lenkiška ir katalikiška, Muravjovas surakino visą politinį ir kultūrinį gyvenimą: parapljinės mokyklos buvo visiškai sulikviduotos, uždrausta lietuviška spauda (jis davė tam pradžią), bažnyčios ir vienuolynai uždarinėjami arba labai suvaržomi, Lietuvos pradėti gabenti rusai. Nuvalytas nuo lenkiškumo pelėsių šis kraštas turėjo vėl tapti rusiškas, kaip jis, Muravjovo manymu, anksčiau buvęs.

Muravjovas valstiečių naudai vykdė geresnėmis sąlygomis ir 1861 m. paskelbtą žemės reformą. Pamažu iš buvusių valstiečių, sveikojo tautos kamieno, išaugo ekonomiškai pajėgus ūkininkų luomas, kuris sugebėjo duoti savo jaunajai kartai mokslo, kurį aktyviai kūrė tautinį atgimimą.

Tiesa, lietuvių tauta pateko į dar sunkesnę būklę. Bet istorijoje yra dažnai pasikartojantis įvykis, kad tautos kovose prieš vergėjus, prispaudėjus, iš tikrųjų susiformuoja, išauga į nacijas. Taip išaugo Prancūzija kovose su anglais, ispanai nuolatinėje kovoje su maurais, patys rusai kovose su mongolais ir lietuvių tautą stiprėjo ir išaugo kovoje su caristine Rusija.

1863 m. sukilimo balansas buvo kruvinas ir žiaurus. Tai revoliucijai buvo vadovavusi sulenkėjusi mūsų bajorija, tikėdama vėl gražinti anuos respublikos laikus. Bet jie, kaip gyvenimas vėliau parodė, buvo negrįžtamai praėję...

250.000 LT. VARGŠAMS

Nors ir statydamas didžiausią Kauno prieglaudą, Priskėlimo šv. Vinc. a. P. skyrius neužmiršta ir vargšų. Praėjusiais metais skyrius padarė 124.086,45 Lt apyvartą, iš kurios tik vargšų šelpimui išleido 43.314,25 Lt. Siemiet prisidėjo apie 200 skyriaus rėmėjų, kurių iš viso dabar yra apie 900. Skyriaus kuratorės per pastaruosius 4 metus vargšams šelpti surinko 250.000 Lt. Šis skyrius ypač daug sušelpia Zalikalnio vargšų.

Statys muziejų

Panevėžys. — 20 metų Nepriklausomybės sukakties proga mieste numatoma šiemet pastatyti didelį modernišką muziejų. Muziejaus statyba kaštuosianti apie 120—150 tūkstančių litų, kurių dalį duostanti Svetimo Ministerija. Šiuo metu baigiama statyti ūkio bankas.

— Antroji „Maisto“ byla kurioj kaltinami Pranculis, Kacas ir Gitkinas, Vyr. Trib. bus sprendžiama kovo m.

GYVAS NUMIRĖLIS

Altottingo apylukėje, Austrijoje, sunkiai susirgo viena pagyvenusi moteris. Galop, ir mirė. Patikrinęs gydytojas rado nustojo plakti ir širdį ir pulsą. Velionės lavonas buvo pašarvotas miesto lavoninėje, ir kitą rytą turėjo būti palaidotas. Nelaimingoji tačiau buvo tik taip suparalizuota, kad negalėjo nė krustelti, bet viską jautė, kas rengiamasi su ja padaryti. Paskutinių naktį prieš laidojimą, gulėdama pašarvota lavoninėje, karštai meldėsi,

kad Dievas stebuklu išgelbėtų ją nuo bjauraus likimo būtų gyvai palaidota. Jai meldžiantis, tariamą jos mirtį nustatęs gydytojas staiga pajuto, tartum kas traukte traukia jį iš namų į lavoninę dar kartą patikrinti. Nesitverdamas nuejo. Gerai patikrinęs užčiaupė menkas gyvybės žymes. Tuojau suteikė atitinkamą pagalbą. Ir pavyko pašarvotąją tikrai atgaivinti. Altottingo bažnyčioje dabar kabo išgelbėtosios aukra ir atitinkamą palidūdyti ir patvirtinti dokumentai apie tą nuotyki.

Kiek kaštuoja reumatizmas

Anglijoje pradėta smarki kova su reumatizmu, kuris kraštui daro didelius nuostolius. Irengdami tyrimų laboratorijas anglai tikisi kaip nors nugalėti šią plačią Anglijoje įsigalėjusią ligą. Neseniai sveikatos ministeris Kingsley Wood padėjo kertinį akmenį Londone statomai reumatizmo ir sąnarių uždegimo ligoms gydyti ligoninei.

Mirties atsitikimų, kuris nuo šių ligų įvyksta apskritai nedaug, bet jos pagamina labai daug skausmų ir vargų, o taip pat labai daug žalos daro tautos ūkiui. Šeštadalį šį pramonės darbininkų atsiradusių invalidų yra jais tapę nuo reumatizmo. Kas metai dėl šios ligos kraštas nustoja pusšesto milijono darbo savaitę ir išlaidos valstybiniam invalidų globos fondams siekia penkis milijonus svarų sterlingų. Priskaitant dar ir gydymo išlaidas reumatizmas kas metai Anglijai kaštuoja 17 milijonų svarų. Šiai blogybei nugalėti anglai išdirbo septynių metų planą, kurį vykčius specialiai įsteigė «Empire Rheumatism Council».

LIETUVIAI KATALIKAI

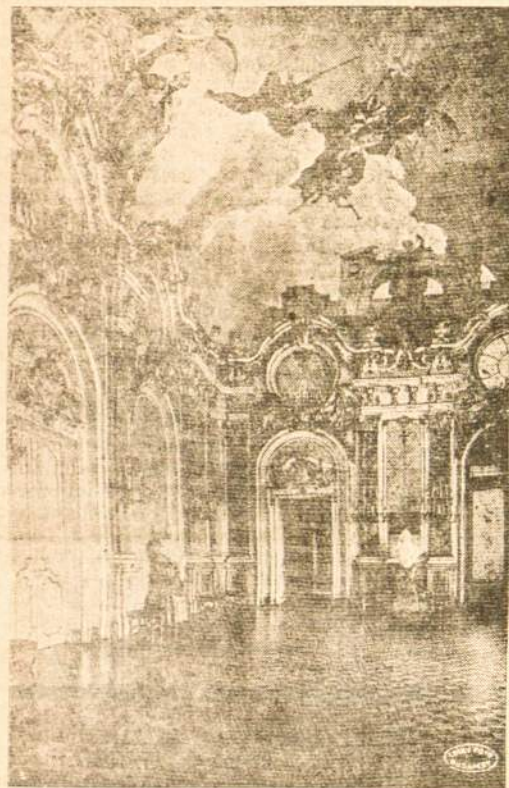
Skaitykite ir platinkite didžiausią Brazilijos katalikų laikraštį

“LEGIONARIO”

Jis yra savaltinis. Bet didelio formato ir įdomaus turinio.

Metams Prenumerato kaina 15\$000 Pinigus galima siųsti šiuo adresu «O Legionario» Rua Immaculada Conceição, 59. Caxia Postal 3471. Telefone 5-1536.

Lietuviai katalikai norintieji užsisakyti per «Šviesos» redakciją gali kreiptis kiekvieną dieną pas rinkėją Rua da Mooca 309.

RUMUNIJOS KARALIAUS RŪMAL.

(Tęsa iš 3-čio puslapio.)

to ir girdėjau, kad kapinėse neramu: šmėkla dūksta. Ji, tur būt, jaučia savo galą...

— Gal būt, — atsakė kunigas. — Bet tau, Jonai, nėra reikalo eiti su ja grūmtis. Aš viską pranešiau žandarams, ir jie atliko, kas reikia, o tu dar gali papildyti žmogžudystę arba pats žūti. Aš draudžiu tau.

— Dvasios Tėve, — nerimsta Jonas. — Aš turju su ja susigrūmti. Zandarai? Jūs manote, kad jie drąsūs vyrai? Taip, jie drąsūs, nes vakar, apie pusiaudienį penkiese vaikščiojo po senuosius kapus, o naktį jų ten ir penkiasdešimt neprašys. Apylinkei jau nusibodo tos komedijos. Aš einu, Dvasios Tėve!..

Veltai kunigas jį stengėsi atkalbėti. Jis išėjo.

— Aš parodysiu tam niekšui, — tarė jis išeidamas. — Kaip tai galima? O jeigu Jūs būtumet važiuavę su Svenčiausiu, o jis būtų užpuolęs?.. Ką?

Tai buvo Vladiniškių kaimo doras ir drąsus parapijonis.

Suspaudęs stipriai savo didelėse rankose lazda, Jonas prisitartinio prie kapų. Kad stauglancioji šmėkla jį išgirstų, jis garšiai sukosėjo. Vieną sekundą viskas nutilo. Tik lietus šniokė

tė medžių lapuose. Staiga prie tvoros pasirodė šmėkla. Per vieną akymirkšnį ji atsirado vidury kelio ir stovėjo nejudėdama.

Jonas priėjo visai arti jos. Jis pakėlė ranką ir padarė didelį kryžiaus ženklą, o paskui garšiai ištarė:

— Jeigu tu esi šmėkla, pasitrauk iš kelio, bet jeigu esi žmogus, pasisakyk, kas esi, nes...

Tyli šmėkla pradėjo judėti. Ji lyg patūgėjo, išsipūtė, paskui išskėtė rankas ir pradėjo artintis prie drąsaus keleivio.

Jonas vis stipriau ir stipriau spaudė rankose lazda.

— Aš noriu palikti tave gyvą, — kalbėjo skubiai Jonas. — Pasisakyk, kas esi, ir pasiduok arba pasitrauk iš kelio.

Šmėkla nebylė. Juk dar niekas nėra matęs, kad šmėkla kalbėtų. Paprastai jos drąsios, akiplėšiškai drąsios, bet del to, kad nebijo smūgio, bent žmogaus smūgio. Lazda perskrodžia ją pusiau, kaip dūmų kamuolį, bet ir dūmų kamuolys po to vėl nesušilėja? Tad ko jai blijoti? Matomai ir ši buvo tikroji šmėkla, nes, matydama prieš save neenusigandusį žmogų, ne tik nepasitraukė iš kelio, bet priėjo visai ar-

ti, palinko į prišakį, lyg pasirengusi Joną pulti. Tačiau tuo pačiu laiku, sunkiai ir skausmingai sudejavusi, par krito ant žemės. Tai dar ne viskas. Kaj tik Jonas pabaigė su pirmąja, kaip per tvorą peršoko antra panašią į šią šmėklą ir visą smarkumu, su lazda rankoje, puolė Joną. Nelaiminga! — Ji nespėjo persokti griovio, ir tuojaus susmuko nuo smarkaus smūgio.

Jonui neįdomu buvo šmėklų veidai. Jis gana ramiai atsisėdo ant griovio kranto, susisuko papirosą, užsidegė ir grįžo į miestą. Tuojau dešimt žandarų atvyko prie kapinių, bet jokių šmėklų ant kelto nerado. Apsupus Zvejno namus, jie buvo rasti sudaužytomis galvomis namie, o kruvinos baltos skraistės tvirtino, kad jie yra buvę šmėklomis.

Rytojaus dieną jie mirė ir buvo palaidoti senose kapinėse, vakarinėje jų pusėje už tvoros.

Teismas Joną išteisino.

Nuo to laiko Kemulių kapinėse nesivaidino.

✱ ✱ ✱

Jeigu aš pakeičiau vietų ir žmonių vardus, gi kitur visai nenorėčiau pažymėti jokios vietos pavadinimo, tai

ne dėl to, kad mano nupasakotas atsitikimas yra pramanytas, bet dėl kitų nepaaiškinamų, man vienam nežinomų priežasčių. Aš tik randu reikalą pasakyti, kad šis atsitikimas yra tikras. Veikiantieji jame asmenys dar gyvena, taipogi gyvena ir daug žmonių, kurie to neužgina. Man tik gaila, kad, davęs savo plunksną, vaiki, aš gal būt iškelsiu šioms asmenims nemalonų prišimnįmų.

Kuriats metais tikrai tas įvyko, rašydamas neturėjau prie savęs nė yie no šių asmenų, todėl nepasakysiu, tik žinau, kad prieš karą apie 6 — 7 metus. Tuo kart aš dar tik po stalu vaikščiojau.

(Pabaiga)

SVARBUS PRANEŠIMAS

Dr. Paulo Licciardi, Gydytojas — operatorius S-ta Casa, moterų ligų, sifilio, veneros, skilyio, kepenų ir kt. ligų specialistas, modernišką gydymas be operacijos, — praneša savo klijėjantams visų miesto rajonų, kad įsteigė naują Konsultoriją Praça da Sé 14, antras aukštasis, sąjės: 12 ir 12-A. Čia bus priimami ligoniai kiekvieną dieną nuo 14 iki 16 val., o nuo 11 iki 12 ir nuo 16½ iki 20 val. ligoniai priimami namų konsultorijoje RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro).

LIETUVIAI! Visi kaip vienas skaitykite „SVIESA“

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoje, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoje ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumerokitės ir skaitykit „Sviesą“.

„Sviesą“ yra tikriausias kiekvieno Lietuvos išeivio draugas ir tarėjas.

„Sviesą“ gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiškai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

„Sviesą“ lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišreiškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

„SVIESOS“ PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Amerikoje: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoje: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a : Iš provincijos pinigų siųsti Redakatoriaus vardu.

Dr. B. K. Chipiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOŠ UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kėrtė rua Santa Ephi-
genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šeikiadieniais nuo 3 iki 9
val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir
psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI-
NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA MEDECINIŠKAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, pūgarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir
pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n e : Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Licciardi Santa Casa gydytojas -- operatorius

MOTERŲ LIGŲ SPECIALISTAS. Moderniškas gydymas SKI VIO,
KEPENU, BE OPERACIJOS. Sifilis, REUMATIZMAS, venerinės
ligos ir GONORėja — VYRU IR MOTERŲ — gydymo procesas
pagal naujausią amerikonišką būdą. BENDRA CHIRURGIJA
KONSULTORIJA: Praça da Sé, 14 — 2 aukš. salės 12 ir 12-A.
Tel. 2-5080 nuo 14 iki 16 val. REZIDENCIJA IR KONSULTORIJA:
RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro) Telef. 5-4175. PRIĖMIMAS nuo
11 iki 12 ir nuo 16½ iki 20 val.

PASTABA: Kviediamas vyksta į namus kiekvienu momentu —
(D I E N A ir N A K T I)

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

Jūs skaitote „Sviesą“? — Gerai
Prenumeratą sumokėjote? — Gerai

Paraginat pažįstamus ją prenumeruotis?

Ne? — Ot, čia tai negerai! Dar šian-
dien nuneškite jiems savąjį numerį su-
sipažinti ir paraginkite, kad užsipre-
numeruotų. Jei bus reikalo, patys pa-
pėkite jiems tai atlikti. Padarysite
kultūringų darbų!

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti,
daluoti ar muzikos teorijos, tesi-
kreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa
Zellna, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos prie-
einamos visiems. Atsilankykite — įsi-
tikinsit. Kreiptis galima kasdien bet
kurio laiku.

J. STANKŪNAS.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų
ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

„Sviesą“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto — prie laiptų ir ant
kampų.

3. Bom Retiro — p. Baužio krau-
tuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua
Carino Cintra] ir José Paulino vaisti-
nėj [Rua José Paulino, 109], ir kampas
Rua Silva Pinto ir José Paulino.

4. P. Kirilausko krautuvėj — Vil-
la Anastacia.

5. Praça da Sé prie laikrodžio.

6. Pas laikraščių platintojus ir

7. Pas „Sviesos“ įgaliotinius vi-
suose miesto rajonuose, taip pat

IR — Rua Cuoto de Magaleas ir
kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“

GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO

DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SA.

BENDRUOMENĖS KNYGYNE

Villa Zelinoj rua sete 58 knygy
galima gauti skaityti šia tvarka:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais
nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmadieniais
nuo 1 ligi 2 val. popiet.

Bendruomenės nariai per mėnesį
moka po 500 reisų, nenariai kas mė-
nuo po 1 milreisą ir 5 milr.
užstato. Surinkti pinigai skiriama kny-
gų aptaisymui ir naujų knygų pirkimui

S Ą O P A U L O

LIETUVIŲ KRONIKA

NUO NAUJU METU IKI UŽGAVĖNIŲ

JUNGTUVĖS BUVO SIU ASMENŲ:

1. Stasio Jurevičiaus ir Adelės Girnytės;
2. Juozo Selioko ir Izabėles Kučinskaitės;
3. Antano Drąsčio ir Jadvygos Martusevičiūtės;
4. Povilo Urbono ir Domės Jatkuskaitės;
5. Stasio Čeponio ir Vandos Kušleikaitės;
6. Vinco Gudaičio ir Domės Malinauskaitės;
7. Vjūco Kirvaičio ir Eug. Kriaučiūnaitės;
8. Vinco Petrausko ir Eugenijos Vaškelytės;
9. Jono Kučinsko ir Teofilės Lincevičienės;
10. Rapolo Purlio ir Veros Gruceckaitės;
11. Simano Tylos ir Onos Lašinskienės;
12. Kosto Jankūno ir Monikos Davidavičiūtės;
13. Jono Alinausko ir Stefanijos Zilinskienės;
14. Boleslovo Adomavičiaus ir Ona Zukytės.
15. Stasio Vilėjnsko ir Stasės Keiliūtės;
16. Juozo Repečkos ir Angelės Karosienės;
17. Andrius Valaitis ir Teklė Palenkytė.
18. Antan Kunigorio ir Stasė Stasiulytė;
19. Jonas Drabuono ir Eug. Siaurinskaitė.

— Vasario m. 1 d. Belem kapuose buvo palaidota Monika Papečkienė, gyvenusi Padre Raposo g. Velionė yra kilusi iš Vilkaviškio apylinkės, prieš karą gyveno Anglijoje.

VYČIU CHORO

repeticijos prasideda antradienį, kovo m. 8 d., 8 val. vakaro Mokos mokykloje. Choristai prašomi atsilankyti.

SUSIRINKIMAS ŠVENČIAUSIO SAKRAMENTO

to Garbinimo Brolijos bus šį sekmadienį tuoj po sumos.

NUŽUDYTAS LIETUVIS

Užgavėnių naktį kinų restorane, Veneslau Braz gatvėj, įvyko žiauri žuogžudystė. Nežinomi piktadariai nužudė restorano šeimininką, jo žmoną, ir du tarnus, kurių vienas buvo lietuvis, pavardė Kulikevičius. Policija visu stropumu tardo.

SĄO PAULO KONSULU

paskirtas p. Palšaitis, kuris šiomis dienomis išvažiuoja į paskyrimo vietą.

Lajkinai ejęs konsulo pareigas P. Gaučys nuo konsulo pareigų yra atleistas nuo 1 d. vasario m. ir gavo 3 mėnesius atostogų.

Vasario m. 22 d. iš Kanno į São Paulo išvažiavo mokytojas Ivanauskas muzikos mokytojas Gudaičius.

„ŠVIESOS“ REDAKCIJOJE

Lankėsi Švenčionių apylinkė mokytojas mok. Čiulčikas. Ateinančią savaitę važiuos pas tėvus interioran, kur jie turi savo ūkį. Vėliau grįš į São Paulo. Mok. Čiulčikas yra ir plunksnos darbininkas rašęs eileraščius, apysakas. Zada prisidėti ir prie kultūrinio lietuvių gyvenimo.

L a i š k a i y r a :

Savokynui ir F. Miškinui.

Pamaldos

Šį sekmadienį, per šv. Kazimiero atlydus, kovo 6 dieną bus:

Villa Zelinoj šv. Juozapo bažnyčioje aštuntą valandą mokyklų mokiniams šv. Mištos ir bendrą šv. Komunija.

Mokyklų mokiniai išpažinties eina šeštadienio vakarė 5 val.

Suma su įstatymu ŠVENČIAUSIO SAKRAMENTO.

5 valandą popiet, bus Stacijos ir Graudūs Verksmai prie išstatyto švenč. Sakramento.

Po Griaudžių verksmų— pamokslas

EVANGELIJA PIRMAM GAVĖNIOSEKMDIENIUI

šv. Mato 4, 1—11.

Anuo metu Jėzus buvo Dyasios nuvestas į tyrus, kad būtų velnio gudytas. Išpažinkavęs keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų, buvo alkanas. Tuomet gundytojas prisitarti- nęs jam tarė: Jei tu Dievo Sūnus, sa- kyk, kad iš šitų akmenų pasidarytų duonos. Jis atsakydamas tarė: Parašy- ta: Zmogus yra gyvas ne viena duo- na, bet kiekvienu žodžiu, kurs išeina iš Dievo burnos. Tuomet velnias pa- ėmė jį į šventąjį miestą, pastatė jį ant šventyklos viršaus ir jam tarė: Jei tu Dievo Sūnus, pulk žemyn; nes parašy- ta: Jis savo angelams paliepė apie ta- ve, ir jie nešė tave ant rankų, kad kar- tais neužsigautumei sau kojos į akmenį Jėzus jam tarė: Taip pat parašyta: Negundy Viešpaties, savo Dievo. Vel- nias vėl paėmė jį į labai aukštą kalną, parodė jam visas pasaulio karalystes ir jų garbingumą ir jam tarė: Aš visu- tai tau duosiu, jei, parpuolę, pagarbi- si mane. Tuomet Jėzus tarė: Eik sa- lin, dėtone, nes parašyta: Viešpatį sa- vo Dievą tegarbinsi ir jam vienam te- tarnausi. Po to velnias paliko jį; štai, prisitartino angelai ir tarnavo jam.

Trumpa prelado Dam- brausko-Jakšto gyveni- mo ir veiklos apžvalga

Tąsa iš antro puslapio.

kad šita biblioteka galėtų naudotis ir seminarijos auklėtiniai. O PRELATO BIBLIOTEKA YRA GRAZI IR BRAN- GI — PER 3000 TOMU su specialiais matematikos ir filosofijos skyriais. Tą biblioteką buvo sutvarkiusi Vaizganto muziejaus vedėja p. E. Eimaitytė, kurią prelatas labai buvo pamėgęs ir kuri atidavė daug savo korespondencijos j muziejų.

Kur bus palaidotas

PRELATUS NORĖJO, KAD BŪTU PALAIDOTAS GRYNAI BAŽNYTIŠKAI BE JOKIU PRAKALBU IR BE VAINIKU. Velionis prašė palaidoti, kaip ir Maironį, prie katedros bazilikos. Tik iš kitos pusės, iš šiaurės. Norėjo taip pat, kad nebūtų daroma jokio kapo, nei jokio antkapio, tik sienoje būtų įmūryta lentelė su jo paties epigrafu:

MES NE SAVO UGNIMI ŽĖRUO- JAM,

MES NE SAU APLINKUI ŠVIE- SA LIEJAM...

PRELATUS JAKŠTAS DAMBRAUS- KAS, GIMES 1860. VII. 27, MIREŠ 1938. II. 19.

MELSKITĖS, BROLIAI!"

Paskutinė data, žinoma, jau teko įrašyti testamentu vykdytojui.

Resp. Prezidentas ir ministerių kabinetas pagerbė velionį

A. JAKŠTAS LAIDOJAMAS VALSTY- BĖS LĖŠOMIS

Vakar buvo sukviestas Ministerių Kabineto posėdis, kuriame nutarta ve- lionį prel. A. Dambrauską, kaip didžiai nusipelnusį lietuvių tautai, laidoti val- stybės lėšomis.

Svietimo ministeris prof. Tonkū- nas, Ministerių Kabineto įgaliotas, va- kar atsilankė į velionies butą ir Minis- terių Kabineto ir savo, kaip Svetimo Mi- nisterio vardu pareiškė kapitulaj už- uojautą.

Vakar taip pat įvyko Kauno arkiv. kapitulos posėdis. Velionies ir kapitulos prašymą, kad būtų palaido- tas prie Bazilikos, kitoje pusėje, Arkiv. Metropolitas patenkino.

ŠIANDIEN 12 VAL. VELIONI SAVO ATSLANKYMU PAGERBĖ REŠPUBLI- KOS PREZIDENTAS A. SMETONA

Dar šeštadienį velionies draugai ir pažįstami, senosios kartos veikėjai, mokslininkai, kunigai ir šiaip tikintie- ji pradėjo lankyti jo karstą, reikšdami jam paskutinę pagarbą. Vakar lanky- niasis prasidėjo nuo ryto 5 val. ir tru- ko ligi vidurnakčio. Visą dieną žuo- nės plaukė didelis būriais. Be kitų, vakar vel. karstą aplankė min. Tonkū- nas, vicem. Gedraitis, gen. Nagevičius ir daug k. žymių veikėjų, dvasininkų iš karjūnkų.

Šiandien 10 val. velionies karstas buvo nufilmuotas. Seniau gražią filmą iš jo gyvenimo yra padaręs A. Zibas.

PIGUS IR SAZININGAS DARBAS LIE- TUVIO A. NIZEVICIAUS SIŪVYKLOJ **Marijampolė**

RUA TAQUARY 92.

Lietuviai, visumet palaijykim lietuvius

Žudomi lietuviai Vilniaus krašte

«Mūsų Vilnius» Nr. 1—2 praneša, kad gruodžio mėn. lenkų karo tejsmas nutėsis sušaudyti 33-čiame sunkiosios artilerijos pulke Vilnuje, Antakalnyje, tarnavusį lietuvį Vl. Jurkėną, kuriam baismė įvykdyta už 24 val. Po teismo sprendimo paskelbimo Jurkėnas pami- šęs. Name, įvykį sužinojusi, psichiškai susirgo jo motina.

Salia Bakanauskų, Simkų, Jurku- vėnų ir dešimčių kitų viešai nusmerktų ir nužudytų lietuvių, kasmet kelerio pai daugtau žuva kalėjimuose ir poli- cijos rankose nukankintų ir nužudytų iš pasaulį. Tokia būdu mirties sulaukė Silv. Lužys, pol. Kybartas, Rukšėnas, Brekšaitė, Jakučionis ir daugelis kitų žinomų ir nežinomų lietuvių. Dar Vil- niaus kraštas gyvena pasakojimais, kaip netoli Marcinkonių miške nužudy- tas jaunas lietuvis prekyb. Sakalaus- kas, kuriam iš Vilniaus važiuojant į Marcinkonis, traukiny priekibę 3 slap- tosios policijos agentai, priverstę vieno- je sust. vietoje išlipti ir nuėmę j miš- ką, kur jis rastas nužudytas. Sakalaus- ko santykiškai su policija visada būdavo ne koki. Didelio susirūpinimo gim- nėms sukelta ir lietuvių mokytojo Br. Zemaičio dūngimas. Prokuratūrą ir ka- lėjamų administracija apie jį neduoda jokių žinių, o šiomis dienomis pasklido gandy, jog Zemaitis kalėjime pakartas. Prieš Naujus Metus lenkų kareivių nu- žudytas Vincas Valiūcis, kuris tuo me- tu ėjo į vestuves. Neaištus likimas ir kitų dviejų lenkų kalėjimuose tebekali- namų lietuvių vilniečių S. Blaževičiaus ir A. Lukiūnsko. Pirmasis buvo lai-

komas Ravičių kalėjime, o antrasis Plocko. Kai kas jau teigia, jog jie abu kalėjimuose nukankinti mirė. Gi- minėms, kurie jiems sluntėjo maisto, pasakya, kad tokių adresatų nėra.

Dabar Vilniaus ligoninėje guli

Ipolitus Burokas, II kurso vargoninkų mokyklos mokinys, kurį lenkų polici- ja taip sužalojo, kad net sulaužyti ke- li šonkauliai. Apskritai, visame Vil- niaus krašte lenkų provokacijos pasi- darė labai dažnos.

Pardavė pilvą už 10,000 svarų

Šiomis dienomis Londone mirė paprasčiausiu bronchitu egiptietis Hadj Allj, kuriam nekenkė gyvos žuvys, de- gų popirosai, įvairiausių formų gelžga- liai, kuriuos jis rydavo scenoje, stebin- damas publiką, Hadj Allj turėjo du pil- vus. Už tokį įgimtą nenormalumą egiptie- tis, gyvas būdamas, gavo iš Rockfe- llerio Instituto 10.000 svarų sterlingų su sąlyga, kad po mirties jo pilvas pe-

reis Instituto nuosavyben. Hadj Allj, būdamas vaikas, vieną kartą įkrito į Nilą. Čia jis tiek prigė- rė vandens ir purvo, kad normalų žuo- gų nuo tokio purvo būtų suauku atgai- vinti, o jaunajam Hadj tai visai nepa- kenkė. Nuo to laiko jis pradėjo savo antrojo pilvo ypatybėmis stebinti smal- suolius. Antrojo pilvo pagalba egiptie- tis susikrovė milžiniškus turtus.

NAUDOKITĖS PROGA!

VILLA LUCIA

(Bairo Villa Prudente) tarp Villa Zelinos ir Villa Bellos jau pradėdamas parda- vimas žemės sklypų ILGAM ISSIMOKĖJIMUI, be palūkanų. Suteikjama

MEDZIAGOS IR STATYBAL. Raštinė vietoje.